

Облік і оподаткування

УДК 621.311

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15314352>

**Аналіз ефективності діяльності комунального підприємства:
економічний і соціальний вимір**

Шкроміда Віталій Васильович

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і
оподаткування, Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна,
vitaliy.shkromyda@pnu.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0003-1826-8243>

Гнатюк Тарас Михайлович

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і
оподаткування, Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна,
taras.gnatiuk@pnu.edu.ua, <https://orcid.org/0000-0002-7984-987X>

Грубеляс Аліна Любомирівна

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
«Облік і оподаткування», Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна,
alina.hrubelias.21@pnu.edu.ua, <https://orcid.org/0009-0005-7115-3383>

Прийнято: 16.04.2025 | Опубліковано: 29.04.2025

***Анотація.** В умовах динамічного розвитку міських агломерацій, де комунальні підприємства відіграють одну з основних ролей у забезпеченні*

життєдіяльності населення, питання ефективності їх функціонування набуває особливої актуальності. **Метою** статті є дослідження ефективності діяльності комунального підприємства з урахуванням як економічного, так і соціального вимірів, а також виявлення факторів, що впливають на результативність його функціонування в умовах сучасної економічної нестабільності. **Методи.** Для досягнення поставленої мети було застосовано методiku фінансового аналізу, зокрема, розрахунок та інтерпретацію показників рентабельності і ділової активності, а також методи факторного аналізу для визначення ключових факторів, що впливають на їх зміну. Окрім того, використано аналітичний підхід у соціальному вимірі ефективності діяльності комунального підприємства. **Результати.** Емпіричні розрахунки свідчать про зниження рентабельності продажу, активів та власного капіталу підприємства у досліджуваному періоді, що зумовлено зменшенням прибутку попри зростання обсягів виручки. Аналіз ділової активності виявив позитивну динаміку у сфері кредиторської заборгованості, але засвідчив погіршення в управлінні дебіторською заборгованістю та ефективності використання основних засобів. У соціальному вимірі підприємство продемонструвало високий рівень відповідальності. Попри фінансові труднощі, збережено чисельність персоналу, забезпечено регулярну виплату заробітної плати, а середній її рівень мав тенденцію до зростання. Це свідчить про стабільність у сфері трудових відносин, що є ключовим чинником соціального добробуту в умовах воєнного стану. **Висновки.** Дослідження підтверджує необхідність удосконалення фінансового менеджменту комунальних підприємств, зокрема в частині оптимізації структури витрат, управління дебіторською заборгованістю та ефективності використання активів. Водночас, соціальний компонент діяльності є не менш значущим, особливо в умовах кризових викликів, адже забезпечує не лише соціальну стабільність, а й довіру стейкхолдерів до підприємства.

Ключові слова: *аналіз, комунальна власність, рентабельність, ділова активність, факторний аналіз, соціальна відповідальність, аналітичне дослідження, звітність.*

**Analysis of the Efficiency of a Municipal Company:
Economic and Social Dimensions**

Vitalii Shkromyda

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine, vitaliy.shkromyda@pnu.edu.ua,
<https://orcid.org/0000-0003-1826-8243>

Taras Gnatiuk

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine, taras.gnatiuk@pnu.edu.ua,
<https://orcid.org/0000-0002-7984-987X>

Alina Hrubelias

student of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty «Accounting and Taxation», Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine, alina.hrubelias.21@pnu.edu.ua,
<https://orcid.org/0009-0005-7115-3383>

Abstract. *In the context of the dynamic development of urban agglomerations, where utility companies play one of the key roles in ensuring the livelihood of the population, the issue of their operational efficiency becomes particularly relevant.*
Purpose. *The aim of the article is to investigate the efficiency of a utility company,*

taking into account both economic and social dimensions, and to identify the factors influencing the performance of its operations under conditions of current economic instability. **Methods.** To achieve the stated objective, financial analysis methods were applied, in particular the calculation and interpretation of profitability and business activity indicators, as well as factor analysis techniques to determine the key drivers of their change. In addition, an analytical approach was employed to assess the social dimension of the company's performance. **Results.** Empirical calculations indicate a decline in the return on sales, assets, and equity of the enterprise during the study period, which is explained by a decrease in profit despite the growth in revenue volumes. The analysis of business activity revealed a positive trend in accounts payable management, but highlighted a deterioration in the management of accounts receivable and the efficiency of fixed assets utilization. In the social dimension, the enterprise demonstrated a high level of responsibility. Despite financial difficulties, it managed to preserve staff numbers, ensure regular wage payments, and showed a steady increase in the average wage level. This indicates stability in labor relations, which is a key factor for social well-being under martial law. **Conclusions.** The study confirms the need to improve financial management in utility enterprises, particularly in optimizing cost structure, managing receivables, and enhancing asset utilization. At the same time, the social component of operations is no less important, especially in times of crisis, as it ensures not only social stability but also stakeholder trust in the enterprise.

Keywords: analysis, municipal ownership, profitability, business activity, factor analysis, social responsibility, analytical research, reporting.

Постановка проблеми. У контексті глобалізаційних процесів, комунальні підприємства, що забезпечують базові потреби населення, зокрема водопостачання та водовідведення, стикаються з різноманітними викликами. Ці виклики посилюються нестабільністю економічного клімату, впливом зовнішніх факторів та зростанням вимог до якості комунальних послуг. За

таких обставин необхідно шукати ефективні методи щодо підвищення економічної стійкості комунальних підприємств, при цьому зберігаючи їх соціальну роль. Це вимагає певного аналізу діяльності підприємства, включаючи в себе оцінку прибутковості, ефективність використання активів та вкладеного капіталу. Важливо виявити та мінімізувати фактори, що негативно впливають на фінансові показники, такі як проблеми з отриманням платежів, високі витрати на енергію та матеріали, а також необхідність оновлення основних засобів. Окрім цього, в умовах економічної невизначеності та зовнішніх загроз, необхідно розробляти стратегії, що дозволять підприємствам адаптуватися до змін та забезпечити стале функціонування.

Поряд з економічним виміром ефективності діяльності комунального підприємства важливою стороною сучасного дослідження є оцінка його соціальної відповідальності. Такий підхід дозволить вийти на новий рівень управління підприємством комунальної форми власності та забезпечить їх подальше функціонування з урахуванням цілей сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні наукові праці підтверджують, що питання ефективності комунальних підприємств залишається в центрі уваги через сучасні соціально-економічні труднощі. Дослідники зосереджуються на пошуку шляхів підвищення фінансових показників комунальних підприємств, зокрема прибутковості, оборотності активів та управління борговими зобов'язаннями. Вагомий внесок у дослідження фінансового забезпечення комунальних підприємств в умовах децентралізації та пошуку шляхів підвищення їх прибутковості зробили такі вчені, як О.В. Жулин, О.В. Зеленюк-Джунь [1], О.С. Солосіч, С.О. Тульчинська [2], Ю.Ю. Черненко [3] та ін.

Слід відзначити, особливу увагу наукова спільнота приділяє пошуку дієвих механізмів фінансування і залученню інвестицій, спрямованих на модернізацію інфраструктури та впровадження інноваційних технологій. В

умовах, так званих обмежених бюджетних можливостей, доволі популярним є пошук альтернативних джерел фінансування і оптимізація витрат. У цьому контексті з метою покращення діяльності комунальних підприємств В.М. Вартанян вважає за необхідне переведення галузі комунальних послуг на ринкові, соціально-орієнтовані принципи функціонування для забезпечення громадян якісними, надійними і доступними житлово-комунальними послугами [4].

У свою чергу дослідник І. Яремко зазначає, що для ефективного управління комунальним підприємством необхідно детально розглянути критерії та систему показників, які об'єктивно характеризують результативність діяльності муніципальних природних монополій, враховуючи паритет економічної і суспільної ефективності їх функціонування [5]. Подібну думку підтримують О.О. Рудаченко та її співавтори, які вважають, що заздалегідь проведений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства має велике значення, оскільки в майбутньому дасть змогу випередити фінансові труднощі та вжити потрібних превентивних заходів [6]. Для випередження можливих труднощів В.П. Полуянов і М.А. Головчанська пропонують проводити завчасно деталізований факторний аналіз фінансових показників діяльності комунальних підприємств. На їх думку, такий підхід дозволить визначити перелік факторів, управління якими забезпечить привабливість підприємств ЖКГ для інвесторів і приватного партнерства [7].

Погоджуємося з думкою Н. Ковальчук, яка стверджує, що підвищення ефективності діяльності комунальних підприємств повинне ґрунтуватися на об'єктивній оцінці їх фінансового потенціалу за ресурсним, концептуальним та інтегральним підходом [8]. Це дозволяє забезпечити комплексний підхід до виявлення проблем та знайти найкращі можливості їх вирішення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність ряду досліджень, присвячених оцінці ефективності діяльності

комунальних підприємств, низка важливих аспектів залишається недостатньо вивченою. Зокрема, більшість робіт акцентують увагу на фінансових показниках, залишаючи поза увагою соціальні складові таких підприємств у кризових умовах, зокрема під час воєнного стану. Не отримали належного теоретико-практичного обґрунтування комплексні підходи до поєднання економічного і соціального вимірів ефективності. Водночас, у доробках дослідників відсутня усталена методика багатофакторного аналізу, яка б дозволяла оцінити не лише поточну результативність, а й сприяла визначенню конкретних внутрішніх резервів зростання ефективності.

Недостатньо розкритим є також питання інтеграції соціальних показників до системи оцінювання ефективності комунальних підприємств, хоча саме підприємства у сфері водопостачання та водовідведення безпосередньо взаємопов'язані з якістю життя та іншими соціальними складовими. Вважаємо, така обмеженість аналітичної бази гальмує процес розробки стратегій розвитку, орієнтованих на сталість та соціальну відповідальність. У зв'язку з цим, актуальним є розширення методичного інструментарію аналізу ефективності діяльності комунальних підприємств, зокрема в умовах нестабільного зовнішнього середовища, що передбачає врахування не лише фінансових, але й соціально-екологічних аспектів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є проведення комплексного аналізу ефективності діяльності комунального підприємства з економічного та соціального поглядів. Це включає в себе оцінку фінансового стану підприємства за допомогою аналізу ключових показників рентабельності та ділової активності, виявлення факторів, що впливають на фінансові результати, розробку рекомендацій щодо оптимізації діяльності підприємства для підвищення його економічної стійкості та соціальної ефективності, а також аналіз соціальної ролі підприємства в умовах економічної нестабільності та зовнішніх викликів.

Окрім того, одним із завдань також є виявити резерви щодо покращення роботи підприємства комунальної форми власності.

Для оцінки ефективності комунального підприємства застосовано комплексний підхід, що поєднує методи фінансового та соціально-економічного аналізу. Фінансовий аналіз включає розрахунок ключових показників рентабельності та ділової активності за період 2021-2023 років, а також використання методів багатфакторного аналізу для деталізації впливу факторів на рентабельність активів. Такий підхід дозволив виявити та оцінити вплив факторів, таких як зміна прибутку, собівартості продукції, оборотності активів та структури капіталу підприємства. Соціально-економічний аналіз охоплює дослідження динаміки прибутку, чисельності персоналу, рівня заробітної плати, соціальних виплат та витрат на енергоефективність за той самий період з використанням графічного відображення тенденцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному світі, де міста стали центрами економічного та соціального життя, роль комунальних підприємств у забезпеченні якісних послуг для населення набуває важливого значення. Ефективність їх діяльності безпосередньо впливає на якість життя громадян та стабільність міської інфраструктури.

Дослідження економічного і соціального виміру ефективності діяльності комунального підприємства проведено на прикладі КП «Івано-Франківськводокотехпром». Вказане підприємство є унітарним комерційним підприємством, утвореним на базі відокремленої частини комунальної власності Івано-Франківської міської територіальної громади, що забезпечує водопостачання та водовідведення в місті Івано-Франківську та прилеглих населених пунктах [9].

Для економічного виміру ефективності діяльності комунального підприємства було розраховано систему показників рентабельності та показників ділової активності.

Показники рентабельності виступають відображенням ефективності бізнесу та показують наскільки якісно підприємство використовує свої гроші і майно для отримання прибутку. У спеціалізованій економічній літературі налічуються різні показники рентабельності, проте серед основних є: рентабельність продажу, рентабельність активів і рентабельність власного капіталу.

Показник рентабельності продажу, розрахований у комунальному підприємстві, відображає генерування величини прибутку від надання власних послуг [10]. Висока рентабельність продажу свідчить про те, що господарство ефективно контролює витрати та має хорошу цінову політику, що дозволяє отримувати значний прибуток з наданих послуг (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка рентабельності продажу

КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2021-2023рр.

Показники	Роки, тис. грн.			Відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Прибуток, тис. грн.	29 751	-30 046	-7 763	-59 797	+22 283
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	223 650	265 409	282 264	+41 759	+16 855
Рентабельність продажу, %	13,302	-11,321	-2,750	-24,623	+8,571

Джерело: розраховано на основі [11]

З таблиці видно, що у 2022 році рівень рентабельності продажів у комунальному підприємстві різко зменшився через суттєве зниження прибутку, незважаючи на одночасне зростання виручки. У 2023 році спостерігаємо зростання рентабельності продажу, однак вона залишилася з від'ємним значенням.

За таких обставин, було проведено розрахунок впливу факторів на зміну рентабельності продажу, результати якого наведено на рис. 1.

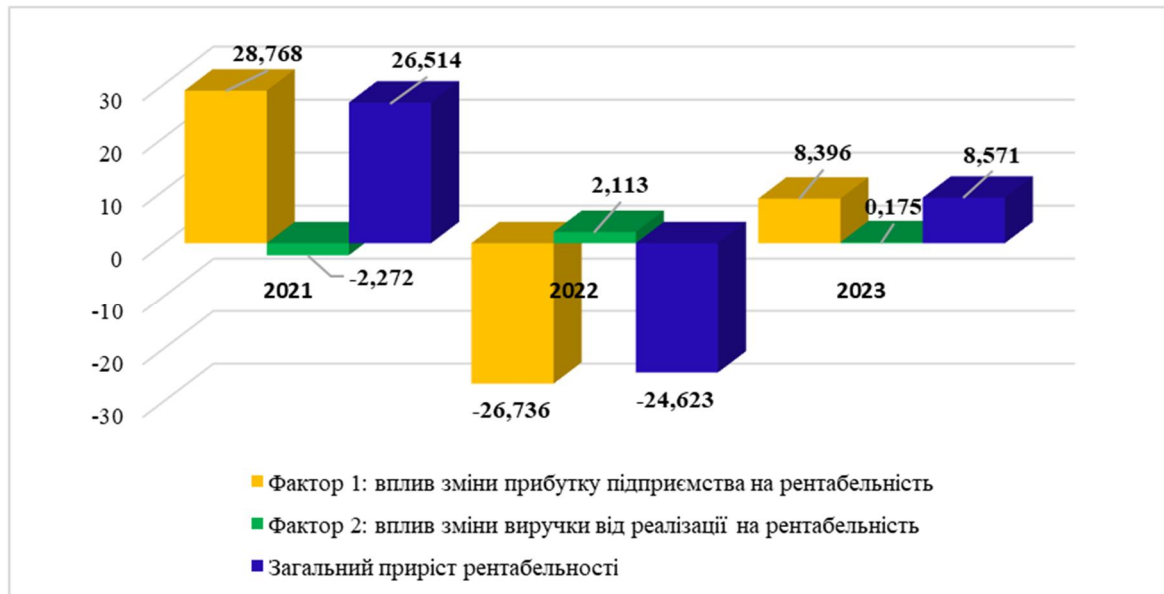

Рис. 1. Результати факторного аналізу рентабельності продажу у комунальному підприємстві за 2021-2023 рр.

Джерело: сформовано на основі розрахунків

З проведеного факторного аналізу, можна узагальнити, що у продовж аналізованих років найбільший вплив на зміну результативного показника здійснювали зміна величини прибутку підприємства. Враховуючи низьку волатильність виручки від реалізації та її незначний вплив на рентабельність продажу, можна стверджувати про необхідність перегляду собівартості реалізації наданих послуг, структуру понесених витрат, а також доцільність перегляду цінової політики у комунальному підприємстві.

Наступним кроком у ході аналітичного дослідження було проведення розрахунку впливу факторів на рентабельність активів за допомогою багатофакторного мультиплікатора. Для цього, класичну формулу розрахунку рентабельності активів було перетворено шляхом математичного розщеплення на чотирьох факторну модель:

$$P_A = \left(\frac{B}{C} - 1 \right) \times \frac{OA}{A} \times \frac{3}{OA} \times \frac{C}{3}$$

де P_A – рентабельність активів;

$\frac{B}{C}$ – питома вага виручки, що припадає на собівартість продукції;

$\frac{OA}{A}$ – питома вага оборотних активів у структурі активів підприємства;

$\frac{3}{OA}$ – питома вага запасів у структурі оборотних активів підприємства;

$\frac{C}{3}$ – оборотність запасів підприємства.

Вихідні дані про проведення факторного аналізу мультиплікатора рентабельності активів комунального підприємства наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка рентабельності активів

КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки, тис. грн.			Відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	223 650	265 409	282 264	+41 759	+16 855
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	168 855	225 245	262 412	+56 390	+37 167
Середньорічна вартість запасів, тис. грн.	5 205	5 853	10 435	+648	+4 582
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	70 576	77 297	107 052	+6 721	+29 755
Середньорічна вартість активів підприємства, тис. грн.	447 866	444 248	523 842	-3 618	+79 594
Рентабельність активів, %	12,2	9,0	3,8	-3,2	-5,2

Джерело: розраховано на основі [11]

З таблиці видно, рентабельність активів у комунальному підприємстві впродовж аналізованого періоду характеризується тенденцією до зменшення, що є негативним явищем. Так, за 2022 р. вказаний показник зменшився на 3,2 %, а за 2023р. – на 5,2 %.

**Вихідні дані факторного аналізу рентабельності активів
комунального підприємства за 2021-2023 рр.**

Показники	Роки			Відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Виручка на 1 грн. собівартості	1,3245	1,1783	1,0757	-0,1462	-0,1027
Питома вага оборотних активів у структурі активів підприємства	0,1576	0,1740	0,2044	0,0164	0,0304
Питома вага запасів у структурі оборотних активів підприємства	0,0738	0,0757	0,0975	0,0020	0,0218
Оборотність запасів підприємства	32,4409	38,4837	25,1473	6,0428	-13,3364

Джерело: розраховано на основі [1]

Розрахунок факторного аналізу мультиплікатора рентабельності активів комунального підприємства проведено способом ланцюгових підстановок. Отримані результати за 2023 рік наведено на рис. 2.

Отримані результати факторного аналізу мультиплікатора рентабельності активів комунального підприємства за 2023 р. засвідчують, що найбільш негативний вплив на зміну результативного показника має зміна виручки на 1 грн. собівартості і становить -0,0521 пунктів. З'ясовано, вказаний фактор не може виступати резервом покращення ситуації, оскільки такі обставини є наслідком цінової політики на підприємстві, яка відповідно до нормативного регулювання повинна враховувати пільги і субсидії для окремих категорій споживачів.

Рис. 2. Результати факторного аналізу мультиплікатора рентабельності активів комунального підприємства за 2023 р.

Джерело: сформовано на основі розрахунків

У свою чергу, зміна оборотності запасів, яка теж має негативний вплив на зміну результативного показника (-0,0201 пунктів), є потенційним резервом покращення рентабельності активів комунального підприємства та дозволяє внаслідок прийнятих виважених управлінських рішень збільшити результативний показник.

Не менш інформативним показником економічної ефективності комунального підприємства є рентабельність власного капіталу, величина якої демонструє віддачу на одну гривню вкладеного капіталу у вказане підприємство (табл. 3).

Динаміка рентабельності власного капіталу
КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2021-2023 рр.

Показники	Роки, тис. грн.			Відхилення (+/-)	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Прибуток, тис. грн.	29 751	-30 046	-7 763	-59 797	+22 283
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	152 997	182 151	207 582	+29 154	+25 431
Рентабельність власного капіталу, %	19,4	-16,5	-3,7	-35,9	+12,8

Джерело: розраховано на основі [11]

Динаміка рентабельності власного капіталу комунального підприємства впродовж аналізованого періоду характеризується аналогічною ситуацією та також описується тенденцією до зниження від 19,4 до -3,7 пунктів. Причиною цього є суттєве зменшення прибутку на підприємстві та одночасне зростання середньорічної вартості власного капіталу.

Наочне відображення розрахунку впливу факторів на зміну рентабельності власного капіталу комунального підприємства наведено на рис. 3.

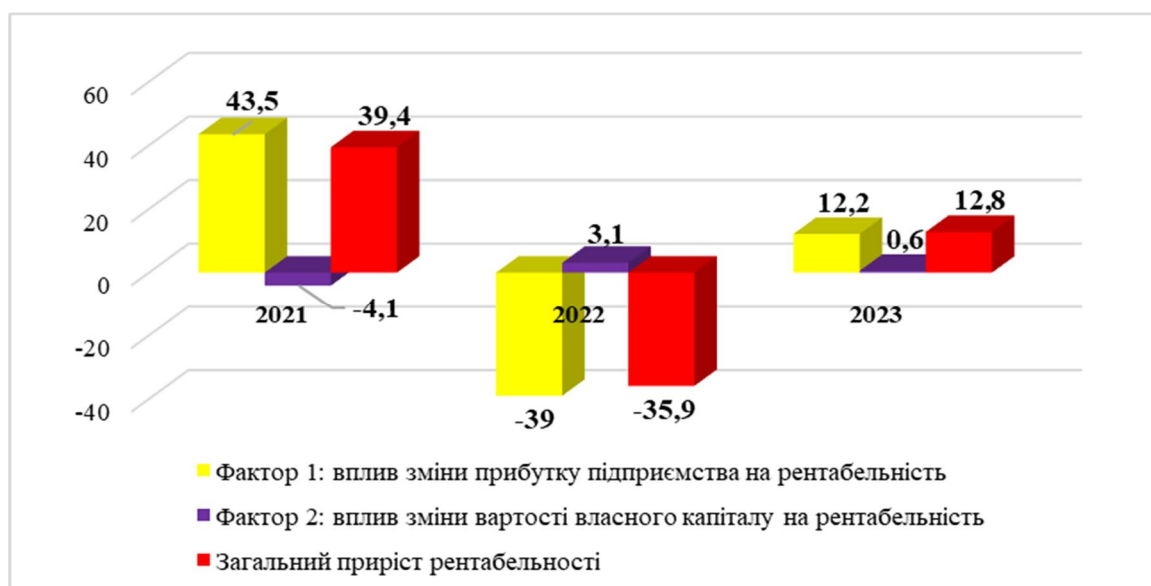

Рис. 3. Результати факторного аналізу рентабельності власного капіталу комунального підприємства за 2021-2023 рр.

Джерело: сформовано на основі розрахунків

З рисунку бачимо, що на зміну рентабельності власного капіталу упродовж аналізованого періоду найбільший вплив мала зміна величина прибутку за звітний період.

Для економічного виміру ефективності діяльності комунального підприємства також було розраховано систему ділової активності. Вказані показники дають вичерпну інформацію про ефективність використання підприємством своїх ресурсів, швидкість обігу активів та здатність генерувати дохід. Вони дають можливість оцінити, наскільки ефективно підприємство управляє своїми оборотними коштами, запасами та дебіторською заборгованістю [12]. Аналіз цих показників допомагає виявити потенційні проблеми в управлінні та прийняти обґрунтовані рішення для покращення привабливості підприємства перед стейкхолдерами [13].

Для аналізу ділової активності комунального підприємства було проведено розрахунки таких показників, як коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості та коефіцієнт оборотності основних засобів (табл. 4).

Таблиця 4

Розрахунок показників ділової активності

КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2021-2023 рр.

Показники	2021р.	2022р.	2023р.	Відхилення (+/-)	
				2022/2021	2023/2022
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,8	4,1	3,5	+0,3	-0,6
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	19,6	26,5	35,8	+6,9	+9,3
Коефіцієнт оборотності основних засобів	0,67	0,80	0,76	+0,13	-0,04

Джерело: розраховано на основі [11]

Отримані результати проведеного аналізу ділової активності комунального підприємства за період з 2021 по 2023 роки показали змішані

тенденції. Швидкість отримання коштів від клієнтів, що відображається коефіцієнтом оборотності дебіторської заборгованості, покращилася у 2022 році, що свідчить про ефективніше управління боргами клієнтів. У 2023 році цей показник зменшився, що може вказувати на затримки з оплатою від клієнтів або недоліки в кредитній політиці підприємства. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, демонструє стабільне покращення протягом усього аналізованого періоду. Зростання цього показника у 2022 та 2023 роках свідчить про підвищення фінансової дисципліни підприємства. Ефективність використання основних засобів для отримання прибутку, що характеризується коефіцієнтом оборотності основних засобів, зросла у 2022 році, але знизилася у 2023 році. Це може бути пов'язано з нерівномірним завантаженням виробничих потужностей або змінами в структурі активів компанії [14]. Загалом, підприємство демонструє ефективне управління боргами перед постачальниками, але потребує покращення роботи з дебіторською заборгованістю та оптимізації використання основних засобів для підвищення загальної ділової активності.

Враховуючи соціальну важливість послуг, які надає КП «Івано-Франківськводоекотехпром», необхідно не тільки покращувати фінансові показники, але й не забувати, що підприємство має забезпечити стабільне та якісне водопостачання та водовідведення для мешканців міста [15, 16].

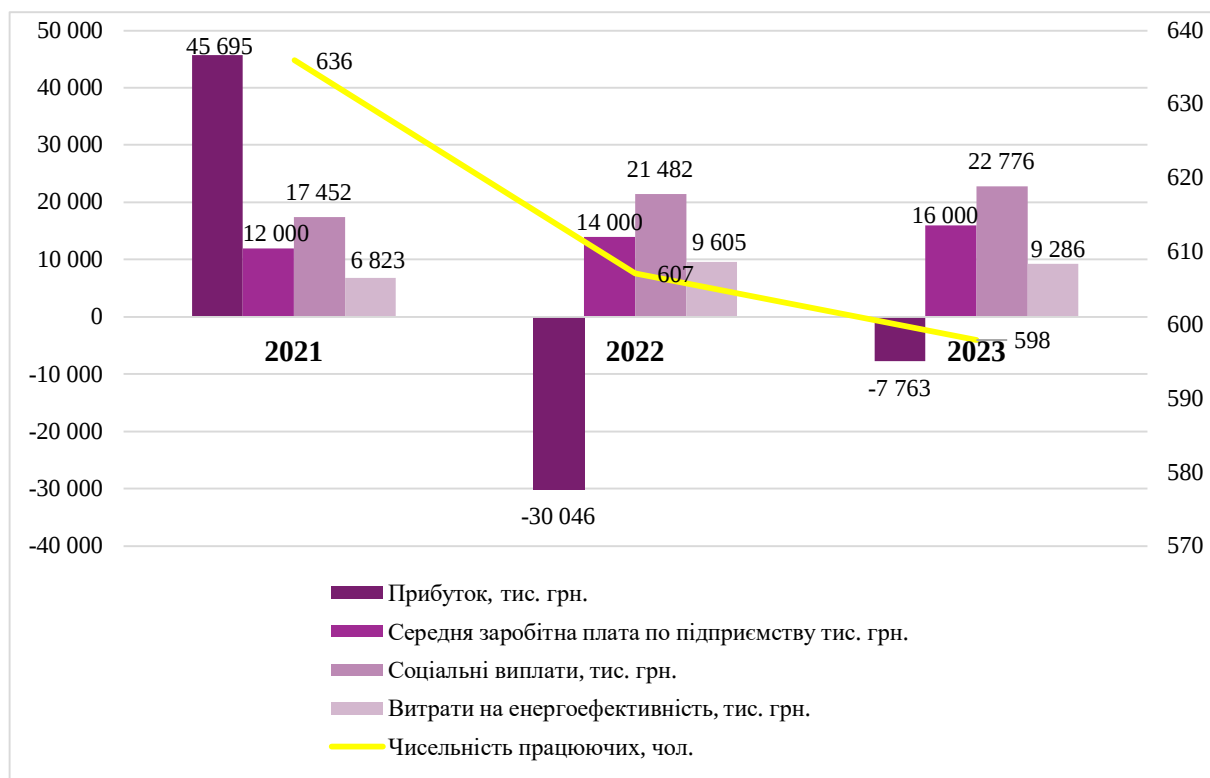
У ході дослідження встановлено, що навіть у вирі економічних штурмів та ризиків, нестабільного прибутку та постійного підвищення цін, вказане комунальне підприємство демонструє не лише стійкість, а й глибоку соціальну відповідальність, забезпечуючи стабільність зайнятості та гарантуючи своєчасну виплату заробітної плати. В умовах воєнного стану, коли турбулентність стає повсякденністю, підприємство не відмовляється від своїх соціальних функцій, а навпаки, стає опорою стабільності, підтверджуючи свою незамінну роль у житті громади.

Оцінку соціального виміру ефективності діяльності комунального

підприємства проведено шляхом розрахунку динаміки прибутку, чисельності працівників та середньої заробітної плати, а також соціальних виплат та витрат на енергоефективність за 2021-2023 рр. (рис. 4).

Отримані результати засвідчують, що КП «Івано-Франківськводокотехпром» попри суттєві збитки протягом 2022 та 2023 років демонструє здатність до стійкості. Стабільність чисельності працівників вказує на стратегію збереження кадрового потенціалу, що є важливим фактором для подальшого функціонування підприємства. Більше того, середня заробітна плата на підприємстві зростає протягом усього періоду, навіть у роки збитковості. Це може свідчити про те, що підприємство намагається підтримувати своїх працівників, незважаючи на фінансові труднощі. Збільшення середньої заробітної плати пов'язане з такими чинниками, як інфляція, що в свою чергу несе підвищенням мінімальної заробітної плати. Також спостерігаємо, що збитки підприємства є значними у 2022 році, і це може свідчити про серйозні фінансові труднощі. З'ясовано, однією з причин цього є повномасштабне вторгнення росії в Україну та скорочення фінансування з боку місцевого бюджету.

**Рис. 4. Оцінка соціального виміру ефективності діяльності
КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2021-2023 рр.**

Джерело: розраховано на основі [11]

В цілому, враховуючи виявлені труднощі керівництво комунального підприємства демонструє достатній рівень ефективності управління як в економічному, так і соціальному напрямку.

Висновки. Проведений аналіз діяльності комунального підприємства дозволив виявити ряд ключових аспектів, що впливають на його ефективність. Фінансовий аналіз показав, що підприємство зіткнулося з певними труднощами, зокрема зі зниженням показників прибутковості активів та власного капіталу, а також з проблемами в управлінні дебіторською заборгованістю. Це свідчить про так звану важливість оптимізації фінансових процесів та пошуку шляхів підвищення фінансової стійкості підприємства.

Проведений аналіз соціально-економічних показників показав, що комунальне підприємство, незважаючи на фінансові труднощі, демонструє високу соціальну відповідальність, забезпечуючи стабільність зайнятості та

своєчасну виплату заробітної плати. Це підкреслює важливість врахування соціальних аспектів діяльності комунальних підприємств, особливо в умовах економічної нестабільності [17].

Перспективою подальших досліджень є розробка теоретико-методичних положень і проведення комплексної оцінки соціальних та екологічних аспектів діяльності комунальних підприємств задля розвитку нових підходів ефективного управління відповідальним бізнесом комунальної форми власності. Такий підхід дозволить розширити горизонти наукових знань та сприятиме подальшому вдосконаленню практик соціально- та екологічно-орієнтованого управління комунальними підприємствами.

Список використаних джерел

1. Жулин О.В., Зеленюк-Джунь О.В. Управління фінансовими ресурсами комунальних підприємств і перспективи їх розвитку. *Бізнес-Інформ.* 2020. № 7. С. 174-180. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_7_24.
2. Тульчинська С.О., Солосіч О.С. Актуальні проблеми підвищення прибутковості комунальних підприємств як фактору економічної безпеки. *Агросвіт.* 2019. № 22. С. 54-59. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.22.54>.
3. Черненко Ю. Адаптація сектора житлово-комунальних послуг до кризових умов через стратегічне планування та управління ризиками: інноваційні підходи. *Modeling the development of the economic systems.* 2024. № 1, С. 148-155. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-11-21>.
4. Вартанян В.М., Нарожна Є.О. Методи оцінювання економічної ефективності діяльності підприємств комунальної сфери. *Вісник Національного технічного університету ХПІ. Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства.* 2013. № 53. С. 19-24.
5. Яремко І. Економічна і суспільна ефективність діяльності муніципальних

- природних монополій. *Економічний аналіз*. 2011. № 9. С. 402-405.
6. Рудаченко О.О., Єсіна В.О. Теоретичні основи дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. № 21(2). С. 78-80.
 7. Полуянов В.П., Головчанська М.А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств житлово-комунального господарства України. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. № 1(2). С. 391-396.
 8. Ковальчук Н. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-33>.
 9. Офіційний сайт: Комунальне підприємство Івано-Франківськводокотехпром. URL: <https://new.vodokanal.if.ua/> (дата звернення: 26.03.2025).
 10. Гайденок С.М. Діагностика діяльності підприємств житлово-комунального господарства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 4 (1). С. 84-91.
 11. Публічна фінансова звітність КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2021-2023 рр. URL: https://new.vodokanal.if.ua/sdm_categories/finansova-zvitnist/.
 12. Чуй І., Шемчук Л., Боднарюк В. Прикладні аспекти аналізу ділової активності підприємства. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2022. № 5(1). С. 288-293. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5\(1\)-47](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-47).
 13. Shkromyda V., Gnatiuk T., Shkromyda N. Evaluation of Indexes of Dynamism of Corporate Reputation in Conditions of Behavioral Economy. *Corporate Reputation Review*. 2022. № 25 (2), P. 81-93. doi:10.1057/s41299-021-00113-9.

14. Romano G., Guerrini A. Measuring and comparing the efficiency of water utility companies: A data envelopment analysis approach. *Utilities Policy*. 2011. № 19(3). pp. 202-209.
15. Міценко Н.Г. Соціальна відповідальність підприємств житлово-комунального господарства: аспекти тарифної політики. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2017. № 52. С. 64-68.
16. Пушкар М.С., Голінач Л.І. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія і практика. Тернопіль: Карт-бланш. 2018. 215 с.
17. Солодкий В.О. Тенденції та стратегічні напрямки розвитку житлово-комунального господарства. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2019. № 1. С. 173-181.